

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ปัญหาอำนาจศาลที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการพิจารณา
ของอนุญาโตตุลาการ

ชื่อผู้เขียน : นางสาวฉวีชา น้อยเชื้อเวียง

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2541

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. อาจารย์วิรัช อริยะนันท์ทกะ ประธานกรรมการ
2. อาจารย์ธารทิพย์ จงจักรพันธ์
3. รองศาสตราจารย์ประเสริฐ คัมศิริ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาถึงบทบาทของศาลในการอนุญาโตตุลาการ โดยมุ่งเน้นถึงอำนาจของศาลในส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ (Power of Court in Relation to Arbitral Proceedings) เนื่องจากพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ.2530 ได้บัญญัติให้ศาลมีอำนาจในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการค่อนข้างมากทำให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการเป็นไปด้วยความล่าช้าและขาดอิสระในการตัดสินใจ นอกจากนั้นยังเป็นการเปิดโอกาสให้คู่กรณีใช้เป็นช่องทางในการประวิงคดีได้อีกด้วย

บทบาทของศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการตามกฎหมายอนุญาโตตุลาการของประเทศไทยนั้นบัญญัติไว้ในมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ.2530 เพียงมาตราเดียว โดยมีสาระสำคัญเรื่องการออกหมายเรียกพยานมาให้ถ้อยคำ การให้พยานสาบานตน การให้บุคคลใดส่งมอบเอกสารหรือวัตถุ การใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของคู่กรณีในระหว่างการพิจารณา และการให้ชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมาย ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดไว้เพียงว่าให้ศาลเป็นผู้พิจารณาเมื่อได้รับคำร้องของอนุญาโตตุลาการของคนใดคนหนึ่งโดยไม่ได้

ระบุรายละเอียดหรือขั้นตอนวิธีการที่อนุญาตตุลาการจะต้องดำเนินการก่อนเสนอคำร้องต่อศาลว่าจะต้องทำอะไรก่อนหรือไม่จึงเป็นการไม่เหมาะสมที่จะให้ศาลเป็นผู้พิจารณาคำร้องของอนุญาตตุลาการเพียงคนเดียวที่ขึ้นต่อศาลทั้งที่ไม่ได้มีคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลและคำร้องที่ขึ้นต่อศาลก็ไม่ได้ทำในนามของคณะอนุญาตตุลาการแต่อย่างใด อีกทั้งจะเห็นได้ก็กว่าบทบาทของศาลไทยนั้นเป็นการแทรกแซงการดำเนินกระบวนการพิจารณาของอนุญาตตุลาการและไม่ได้ดำเนินไปในแนวทางเดียวกันกับระบบการอนุญาตตุลาการของประเทศอื่นๆ การศึกษานี้ผู้เขียนจึงเสนอแนะให้มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2530 ซึ่งเป็นกฎหมายอนุญาตตุลาการที่ใช้อยู่ในประเทศไทยเสียใหม่ โดยให้อำนาจแก่อนุญาตตุลาการในการพิจารณาออกหมายเรียกพยานให้มาให้ถ้อยคำ และออกคำสั่งให้บุคคลภายนอกส่งเอกสารหรือวัตถุใดๆ ได้เองถ้าหากเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อพิพาท รวมทั้งให้คู่กรณีสามารถร้องขอต่อศาลให้ใช้มาตรการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของคู่กรณีได้แม้จะยังไม่ได้แต่งตั้งอนุญาตตุลาการขึ้นก็ตาม โดยหากมีการแต่งตั้งอนุญาตตุลาการขึ้นแล้วจึงให้คณะอนุญาตตุลาการมีอำนาจพิจารณาเรื่องดังกล่าวต่อไปโดยคณะอนุญาตตุลาการหรือคู่กรณีไม่จำเป็นต้องยื่นคำร้องต่อศาลหากมิใช่กรณีที่มีผลกระทบต่อบุคคลภายนอก